

Sygn. akt IV U 1224/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Krzywonos
Protokolant:	st. sekr. sądowy Maria Misiuda

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2019 r.

sprawy G. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J.

o składki ubezpieczeniowe

na skutek odwołania G. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J.

z dnia 19 lipca 2018 znak : (...)

I. oddala odwołanie

II. zasądza od G. M. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. kwotę 3600 złotych / słownie : trzy tysiące sześćset / tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 1224/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 7 lutego 2019 r.

Decyzją z dnia 19 lipca 2018 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J., powołując się na treść przepisów ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że G. M. jest dłużnikiem ZUS z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy i określił wysokość zadłużenia w/w wraz z odsetkami na dzień wydania decyzji w łącznej wysokości 14 923,46 zł w tym: na ubezpieczenia społeczne za okres od grudnia 2014 r. do listopada 2015 r. w kwocie 7 885,46 zł oraz należne odsetki w wysokości 1 916 zł, na ubezpieczenie zdrowotne za okres od listopada 2014 r. do listopada 2015 r. w kwocie 3 452,80 zł oraz należne odsetki w wysokości 851 zł, a także na Fundusz Pracy za okres od grudnia 2014 r. do listopada 2015 r. w kwocie 663,20 zł i należne odsetki za zwłokę w wysokości 155 zł.

W uzasadnieniu powyższego organ rentowy podał, iż zgodnie z art. 46 ust. 1 powołanej ustawy płatnik składek jest obowiązany obliczać, potrącać z dochodów, rozliczać i opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Dodał

dalej, że ZUS zawiadomił G. M. o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek ubezpieczeniowych, wzywając ją jednocześnie do złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek, pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości należności z tego tytułu na podstawie zgromadzonych dowodów. Postępowanie wyjaśniające wykazało, że nie zostały przekazane na rachunek ZUS wpłaty z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy za określone w decyzji okresy.

Jednocześnie organ rentowy poinformował, że jeżeli określone w decyzji zobowiązanie nie zostanie uregulowane wraz z odsetkami w terminie miesiąca od daty doręczenia decyzji, Zakład zobowiązany będzie do przymusowego ściągnięcia należności, że wydana decyzja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego bez uprzedniego doręczenia upomnienia oraz podstawę do zabezpieczenia należności z tytułu składek ustawowym prawem zastawu na wszystkich będących własnością dłużnika oraz stanowiących współwłasność dłużnika i jego małżonka rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, a także podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej nieruchomości stanowiącej własność zobowiązanego.

G. M. złożyła odwołanie od powyższej decyzji. Zarzuciła naruszenie art. 11 ust. 1 i art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przez jego niezastosowanie i uznanie, że istnieją podstawy do objęcia jej ustawodawstwem polskim w spornym okresie co dalej skutkować będzie złamaniem zasady wykluczającej odprowadzanie składek i objęcie zabezpieczeniem społecznym w kilku państwach jednocześnie. Zarzuciła również naruszenie art. 58 § 1 i 2 kc przez wykreowanie stanu faktycznego niezgodnego z ustawą i objęcie jej ubezpieczeniem społecznym w dwóch państwach w tym samym okresie oraz naruszenie pkt 4 decyzji nr A1 z 12 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia procedury dialogu i koncyliacji w zakresie ważności dokumentów, określania ustawodawstwa właściwego oraz udzielania świadczeń na mocy rozporządzenia nr 883/2004 przez jego niezastosowanie i brak zawieszenia postępowania w sprawie z uwagi na brak prawomocnego wyłączenia jej z ubezpieczeń społecznych na terenie S.

W uzasadnieniu zgłoszonych zarzutów podkreślała, że za sporne okresy nie wydano wobec niej decyzji o podleganiu ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej a nadto nie została ona skutecznie wyłączona z ubezpieczeń społecznych na terenie S., co powoduje brak podstaw do ustalenia dla niej jako właściwego ustawodawstwa polskiego i objęcie ubezpieczeniem w Polsce. Wskazywała, że decyzja ZUS jest błędna i wnosiła o jej zmianę.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J., w odpowiedzi na złożone odwołanie wniósł o jego oddalenie. Podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji stwierdził, że jest ono prawidłowe i znajduje oparcie w poczynionych ustaleniach i obowiązujących przepisach prawa. Podkreślał, że s. instytucja ubezpieczeniowa zawiadomiła ZUS, że w jej ocenie w stosunku do wnioskodawczynie nie można zastosować ustawodawstwa s. w okresie od 1 października 2014 r. do 30 września 2015 r. i od 1 października 2015 r. do 30 listopada 2015 r. dlatego też organ rentowy ustalił, że wnioskodawczynie w tym czasokresie tymczasowo podlega ustawodawstwu polskiemu. G. M. jako płatnik składek nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 46 ustawy systemowej wobec czego naliczono składki i wezwano do ich opłacenia.

Obecny na rozprawie w dniu 7 lutego 2019 r. pełnomocnik organu rentowego podtrzymywał twierdzenia i wnioski zawarte w odpowiedzi na odwołanie i wnosił o zasądzenie od wnioskodawczynie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

G. M. od 2003 r. jest współnikiem spółki jawnej prowadzonej pod firmą "Firma Handlowa (...) Spółka Jawna" z siedzibą w D.. Powyższe stanowi tytuł ubezpieczenia i rodzi obowiązek opłacania składek ubezpieczeniowych.

Z uwagi na istniejące rozbieżności dotyczące ustalenia właściwego ustawodawstwa dla wnioskodawczynie, w związku z jednoczesnym prowadzeniem działalności gospodarczej w Polsce i wykonywaniem zatrudnienia na terytorium S., decyzją z dnia 19 kwietnia 2018 r. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i art. 6

pkt 1 b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 ZUS ustalił, że G. M. w okresie od 1 października 2014 r. do 30 listopada 2015 r. podlega tymczasowo ustawodawstwu państwa członkowskiego miejsca zamieszkania czyli ustawodawstwu polskiemu.

Następnie w oparciu o takie ustalenie organ rentowy wszczął postępowanie wyjaśniające w przedmiocie określenia wysokości należności w/w z tytułu składek ubezpieczeniowych, a następnie w dniu 19 lipca 2018 r. wydał zaskarżoną w sprawie decyzję.

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o dowody z dokumentów w aktach ubezpieczeniowych, których treść i forma nie budziły wątpliwości.

Odwołująca się, prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy w niniejszym postępowaniu nie stawiała się na rozprawę i nie przedstawiła żadnych dowodów na poparcie twierdzeń i wniosków zawartych w złożonym odwołaniu.

Rozważając zasadność wniesionego przez G. M. odwołania w pierwszej kolejności stwierdzić należy, że nie ulega wątpliwości, iż przedmiot i zakres postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznacza treść zaskarżonej decyzji (por. wyrok Sądu Najwyższego z 6 września 2000 r. II UKN 685/99 lex nr 50450).

W niniejszej sprawie (...) Oddział w J. w dniu 19 lipca 2018 r. wydał decyzję określającą wysokość zadłużenia G. M. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy za okres od grudnia 2014 r. do listopada 2015 r. oraz na ubezpieczenia zdrowotne za okres od listopada 2014 r. do listopada 2015 r. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. W tym miejscu wskazać należy, że wnioskodawczyni jest współnikiem spółki osobowej - Spółki jawnej. Posiadanie statusu współnika spółki jawnej przez osobę fizyczną wiąże się z objęciem jej obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym, jako że na gruncie przepisów dotyczących ubezpieczeń społecznych współnik spółki jawnej utożsamiany jest z osobą prowadzącą działalność pozarolniczą. Stosownie bowiem do treści art. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z 13 października 1998 r. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1778) za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się: współnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz współników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej.

Wnioskodawczyni w złożonym odwołaniu zakwestionowała stanowisko zawarte w skarżonej decyzji, przytoczone jednak przez nią zarzuty i twierdzenia dotyczą okoliczności i warunków podlegania ubezpieczeniom społecznym na terytorium Polski. Pozostaje ona w przekonaniu, że powinna podlegać ubezpieczeniom społecznym na terenie S. w związku z wykonywaniem tam pracy najemnej, że nie została skutecznie wyłączona z tamtejszego ubezpieczenia oraz, że brak jest prawomocnej decyzji o podleganiu przez nią ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Niewątpliwie nie stanowi przedmiotu zaskarżonej decyzji kwestia podlegania ubezpieczeniom społecznym przez w/w. Kwestia ta została rozstrzygnięta w decyzji wydanej przez ZUS w dniu 19 kwietnia 2018 r. Ustalenie natomiast, że G. M. podlega ustawodawstwu polskiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego w okresie od 1 października 2014 r. do 30 listopada 2015 r. determinuje zasadność wydania przez ZUS decyzji naliczającej zaległości w/w z tytułu składek ubezpieczeniowych – składek należnych a nieuiszczonych.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego możliwym było przesądzenie, że odwołująca się G. M. w okresie objętym decyzją prowadziła działalność gospodarczą. Jak też ustalono, prowadzona przez wnioskodawczynię działalność gospodarcza stanowiła w tym czasie jedyny tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym. W myśl zaś art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z 13 października 1998 r. płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Stosownie do treści art. 32 powołanej ustawy, do składek na Fundusz Pracy oraz na ubezpieczenia zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji,

wymierzania odsetek za zwłokę, dokonywania zabezpieczeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Stosownie do treści art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe - art. 20 ust. 1 powołanej ustawy.

Zgodnie zaś z art. 81 ust. 2 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

Zgodnie natomiast z art. 104 ust. 1 pkt 3 obowiązkowe składki na Fundusz Pracy, ustalone od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe bez stosowania ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, wynoszących w przeliczeniu na okres miesiąca, co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę opłacają m.in. osoby prowadzące działalność gospodarczą.

Skoro, jak wynika z dokumentów i zestawień ZUS, prowadząca działalność gospodarczą G. M. nie dopełniła obowiązku naliczenia i opłacenia należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy, to posiada zatem względem ZUS zadłużenie z tego tytułu. Skutkowało to określeniem przez Zakład wysokości zadłużenia w tym zakresie i wydaniem decyzji. Mając powyższe na względzie Sąd na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 kpc oddalił odwołanie złożone w sprawie jako bezzasadne.

Orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego oparto na treści art. 98 kpc, art. 108 kpc oraz § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265). Zgodnie z art. 98 § 1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, a decydujące znaczenie na obowiązek zwrotu kosztów procesu ma wynik procesu.

Wskazać w tym miejscu trzeba, że stawce minimalnej przewidzianej w § 9 ust. 2 rozporządzenia tj. 180 zł podlegają sprawy o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego oraz sprawy dotyczące podlegania ubezpieczeniom społecznym. W judykaturze przyjmuje się natomiast powszechnie, iż w sprawach o zaległe składki na ubezpieczenia społeczne należy poprzez § 20 rozporządzenia stosować § 2 rozporządzenia, łączący wymiar stawki minimalnej z wartością przedmiotu sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2011 r., II UZ 28/11, LEX nr 1106738). Dlatego też kierując się powyższym i uwzględniając wartość przedmiotu sporu - wyrażającą wartość dochodzonych składek ubezpieczeniowych 14 923,46 zł Sąd zasądził od wnioskodawczyni G. M. na rzecz organu rentowego kwotę 3 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd nie dostrzegł podstawy do zastosowania w sprawie normy art. 102 kpc. Hipoteza powołanego przepisu art. 102 kpc, odwołująca się do występowania "wypadków szczególnie uzasadnionych", pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony, stanowią podstawę do nie obciążania jej kosztami procesu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 r., I CZ 110/07). Przesądzenia wymaga tu, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstąpienie, i w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2006 r., sygn. akt III CK 221/05). Kwalifikacja "wypadków szczególnie uzasadnionych" pozostawiona jest, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi. Orzekając o nieobciążeniu strony kosztami

procesu lub o obciążeniu ją nimi tylko w części sąd winien ocenić zachowanie się strony z punktu widzenia zasad współżycia społecznego, jej postępowania w trakcie procesu, a także jej sytuację pozaprosesową, taką jak np. stan majątkowy, szczególna sytuacja zdrowotna bądź życiowa. Całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego wyjątku, powinien być oceniony z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2011 r., I CZ 26/11 oraz z dnia 25 sierpnia 2011 r., II CZ 51/11). G. M. ani w złożonym odwołaniu do decyzji ZUS, ani też później w toku prowadzonego postępowania nie wskazywała na jakiegokolwiek okoliczność, które uzasadniałyby przyjęcie istnienia w sprawie wypadku szczególnie uzasadnionego skutkującego nieobciążaniem jej kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej.